

**ПОРЕСКА
УПРАВА**
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

**ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ
Пореске управе Републике Српске
за 2022. годину**

Бања Лука, јануар 2023. године

А. Увод

КРАТАК ОПИС НАДЛЕЖНОСТИ

Пореска управа РС, као орган Министарства финансија РС, основана је Законом о Пореској управи Републике Српске („Службени гласник РС“ број: 51/01), а који је ступио на снагу 24. октобра 2001. године и којим се уређује основ за спровођење и извршавање закона из области пореза Републике Српске и на закону заснованих подзаконских прописа, те дефинишу прекршаји и кривична дјела и санкције из области пореза.

Надлежности Пореске управе Републике Српске дефинисане су Законом о пореском поступку Републике Српске („Службени гласник РС“, бр. 78/20 и 37/22).

Сходно овом Закону Пореска управа надлежна је за:

- регистрацију и идентификацију пореских обвезника,
- успостављање и вођење регистра пореских обвезника,
- утврђивање пореске обавезе у складу са законом,
- вршење контроле законитости и правилности примјене пореских прописа,
- редовну и принудну наплату пореза и споредних давања,
- контролу обрачуна бруто плата запослених лица у смислу закона и одредаба Општег колективног уговора и осталих уговора закључених на основу њега,
- откривање и спрјечавање извршавања кривичних дјела и пореских прекршаја у оквиру своје надлежности и подношење извјештаја Јавном тужилаштву,
- вођење првостепеног пореског поступка,
- изрицање заштитних мјера и санкција за пореске прекршаје у складу са законом,
- вођење пореских евиденција и пореског књиговодства,
- вођење фискалног регистра непокретности и других прописаних регистара,
- вођење Јединственог система регистрације, контроле и наплате доприноса,
- издавање потврда о резидентности физичким и правним лицима,
- информисање и едукацију пореских обвезника,
- издавање увјерења о подацима о којима води службену евиденцију,
- вршење контроле приређивача игара на срећу,
- израду извјештаја о раду и њихово објављивање на интернет страници ПУРС,
- контрола девизног пословања и
- друге послове у складу са законом.

Осим претходно наведених надлежности, Пореска управа Републике Српске је надлежна и за инспекцијски надзор над обавезом регистрације пословних субјеката у складу са законом којим се уређује рад инспекција у Републици Српској.

СИЖЕ ОСТВАРЕНИХ ГОДИШЊИХ РЕЗУЛТАТА

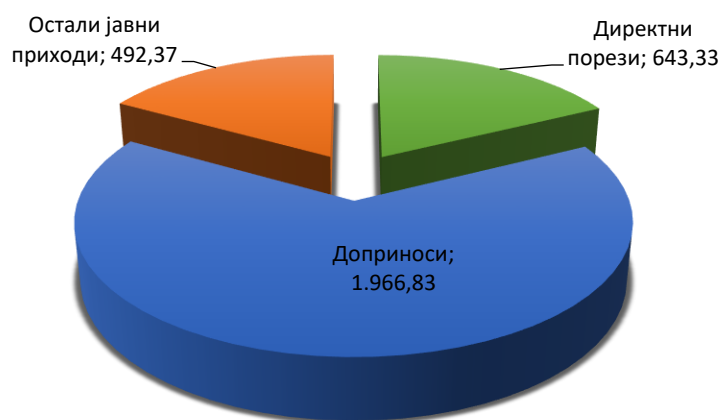
Анализирајући резултатате рада Пореске управе РС у претходном периоду, можемо бити задовољни са оним што смо постигли у 2022. години, посебно ако се узме у обзир утицај који, прво, пандемија вируса корона, а сада и најновија економска криза изазвана ратом у Украјини, имају на привреду и тржишне услове пословања.

Постигнути резултати рада у претходном периоду указују да је планирани развојни пут Пореске управе РС у 2022. години, а то је да постане модерна институција која ће обезбиједити лакше и праведније услове пословања за све пореске обвезнике, бољи квалитет услуга, модеран информациони систем и ефикасну организациону структуру, и остварен.

У прилог томе, говори и чињеница о трошковној ефикасности Пореске управе РС, односно учинковитост трошења додијелених буџетских средстава. Наиме, израчунали смо омјер планираног годишњег буџета ПУРС и укупно наплаћених јавних прихода у надлежности Пореске управе РС који је уобичајени индикатор за мјерење ефикасности пореских администрација. **Добијени индикатор ефикасности Пореске управе РС за 2022. годину износи готово 1,00% што значи да је Пореска управа РС на сваку потрошену КМ прикупила преко 99 КМ јавних прихода у њеној надлежности.** Када упоредимо податке из 2021. године када је овај коефицијент износио 1,18%, односно када је Пореске управе РС на сваку потрошену КМ прикупила преко 85 КМ јавних прихода, можемо закључити да Пореске управе РС заправо троши све мање новца на прикупљање једне КМ прихода што указује на све већу ефикасност Пореске управе РС.

Наплата јавних прихода

Пореска управа РС је на рачун јавних прихода РС прикупила укупно 3 милијарде и 103 милиона КМ, што је за 362,1 милиона КМ или 13 одсто више у односу на годину раније, односно за 10 процената више у односу на пројекције наплате за 2022. годину. На позитивне показатеље у наплати утицале су, прије свега, редовне активности ПУРС у области контроле пријављивања и плаћања јавних прихода, као и мјере које је у континуитету доносила Влада РС у циљу превазилажења посљедица пандемије вируса корона. Поред тога, за стабилну наплату свакако треба захвалити и одговорном односу већине пореских обвезника према својим пореским обавезама, односно већем степену добровољног извршавања пореских обавеза.

Истовремено, успјели смо зауставити гомилање пореског дуга, који је током извјештајног периода смањен за 220 милиона КМ. Према званичним евиденцијама Пореске управе РС стање доспјелог, а неизмиреног дуга на дан 31.12.2022. године износи 1,037 милијарди КМ. Поређења

ради, стање дуга на дан 31.12.2021. године је износило 1,257 милијарди КМ. Разлози за овако значајно смањење дуга су редовно измиривање обавеза од стране пореских обвезника, те отпис обавеза по основу застаре и искњижававање обавеза по основу стечајева и ликвидација.

Опомене за плаћање доспјелих обавеза и поступак принудне наплате

Према Закону о пореском поступку РС пореском обвезнику који у цијелости или дјелимично није пријавио или, након доспјелости, није измирио пореску обавезу Пореска управа доставља опомену о врсти и износу доспјеле пореске обавезе којом га опомиње да пријави непријављену или измири пореску обавезу доспјелу за плаћање.

У извјештајном периоду **донесено је 109.609 опомена за плаћање доспјелих пореских обавеза** на износ обавеза од 375,74 милиона КМ. Порески обвезници су у року од 8 дана уплатили укупно 126,62 милиона КМ, односно 34% од укупног износа доспјелих пореских обавеза обухваћених донесеним опоменама. У односу на исти период претходне године донесено је 4% мање опомена, док је у дозвољеном року наплаћено 13,02 милиона КМ обавеза мање. План издавања опомена за плаћање реализован је 100%.

Такође, у 2022. години Пореска управа РС је уручила 92.789 опомена за неподношење пореских пријава.

Пореска управа РС, између осталог, надлежна је и за принудну наплату пореза и споредних пореских давања. У 2022. години **покренуто је 65.995 поступака принудне наплате** на износ дуга од 168,31 милиона КМ од чега је у поступцима покренутим у извјештајном периоду наплаћено 45,63 милиона КМ. У поступку принудне наплате по свим рјешењима принудне наплате је наплаћено укупно 82,57 милиона КМ.

У односу на исти период претходне године покренуто је 7.378 поступака принудне наплате мање, а укупан износ наплаћених обавеза по рјешењима принудне наплате који су покренути у извјештајном периоду мањи је за 9,04 милиона КМ него у истом периоду 2021. године. У односу на планирани број покренуто је 35.885 поступака мање, односно 35% мање од планираног броја, а наплаћено је 20% више него што је предвиђено планом ПН.

Укупан **број непокрнутих поступака ПН на дан 31.12.2022. године износио је 69.625** на износ дуга од 5,75 милиона КМ. Учешће дуга по основу непокрнутих поступака ПН у укупном доспјелом, а неизмиреном дугу на дан 31.12.2022. године износи 0,97%. Треба напоменути да се у структури непокрнутих поступака ПН, 84% предмета односи на акте других органа (прекршајне налоге, рјешења достављена од стране судова и др.).

Контроле, истраге и прекршајни поступци

Поред јачања свијести грађана да поштивање прописа свим грађанима доноси више користи, него што би им донијело да исте не поштују, у пракси се показало да постојање закона не значи и да се он у цијелости и примјењује. Из тог разлога и постоје контроле, као и санкције за непоштивање закона, а које уједно представљају и гарант за поштивање истих.

Пореска управа РС је у 2022. години извршено је **укупно 4.444 контрола**, од чега је 4.091 редовних теренских и канцеларијских контрола, 274 контроле стечаја и ликвидације, те 79 поновљених контрола. Од укупно извршених контрола 186 контрола је извршено код великих пореских обвезника. У односу на исти период претходне године извршено је 479 контрола више, док је план контрола за 2022. годину реализован 119%. За утврђене обавезе инспектори су, након извршених контрола, донијели рјешења за плаћање на укупан износ обавеза од 36,84 милиона

КМ (основни дуг+камата), те је због утврђених неправилности издато и 378 прекршајних налога на укупан износ казне од 1.013.146 КМ.

Поред тога, инспектори Пореске управе Републике Српске су прошле године извршили укупно **3.336 контрола евидентирања промета преко фискалних каса**, те су због утврђених неправилности издали 1.495 прекршајних налога на укупан износ казне од 5.477.000 марака, што је повећање и броја контрола и износа изречених казни у односу на годину раније. Током 2022. године извршене су и 352 контроле пријављивања радника, те је због утврђених неправилности издато 167 прекршајних налога на износ казне од 566.000 КМ, а у тим контролама је откривено 177 непријављених радника. Истовремено, инспектори Пореске управе РС су у том периоду за 22 пореска обвезника изrekli мјеру привремене забране обављања дјелатности.

Што се тиче разоткривених кривичних дјела, инспектори Одјељења за истраге и обавјештајне послове Пореске управе РС су у прошлој години **надлежним тужилаштвима у РС доставили 37 извјештаја** против пореских обвезника због постојања основа сумње да су чињењем кривичних дјела **оштетила буџет РС у износу од око 4,5 милиона марака**. У том периоду, инспектори су извјештаје подносили због утаје пореза и доприноса, али и злоупотребе овлаштења у привреди, те неправилног издвајања средстава и незаконитог поступања у привредном пословању. И у наредном периоду ћемо интензивирати активности на разоткривању кривичних дјела којима се наноси штета по Буџет Републике Српске.

Такође, у 2022. години Пореска управа РС је **издала 3.989 прекршајних налога** који се односе на све поступке у складу са законима којима се регулишу прекршајне санкције, а у домену надлежности ПУРС, на износ казне од 10,29 милиона КМ. Од тог броја 2.154 налога је прихваћено и по њима наплаћено 3,34 милиона КМ. Поднесено је 96 захтјева за покретање прекршајног поступка. Такође, донесене су и 22 мјере забране обављања дјелатности.

Рјешења/споразуми о одгађању плаћања пореских обавеза

Одгода плаћања пореских обавеза уређена је Законом о одгођеном плаћању пореског дуга („Службени гласник РС“, бр. 94/15 и 28/21). Према овом Закону порески дуг се, између осталог, може измирити одгађањем плаћања пореског дуга једнократно најдуже до годину дана или у једнаким мјесечним анuitетима, најдуже до 60 мјесеци. Одгађање плаћања пореског дуга може се одобрити пореском дужнику уз испуњење сљедећих услова: да је порески дуг доспио за плаћање најкасније у години у којој се подноси захтјев за одгађање плаћања, да је порески дуг обезбијеђен и да су измирене појединачне доспјеле обавезе по основу доприноса за ПИО за запослене којима у периоду трајања одгоде доспијева неко од права из пензијског и инвалидског осигурања.

О захтјеву за **одгађање плаћања пореског дуга који је већи од 30.000 КМ** одлучује министар финансија. Министарство финансија РС је, у складу са Законом о одгођеном плаћању пореских обавеза („Службени гласник РС“, бр. 94/15 и 28/21) донијело 60 рјешења о одгоди плаћања пореских обавеза на износ дуга од 46,96 милиона КМ. У извјештајном периоду по основу ових рјешења наплаћено је 16,98 милиона КМ обавеза, укључујући и она рјешења донесена у претходном периоду.

Министарство финансија РС је донијело, а Пореска управа запримила 55 рјешења о укидању репрограма на износ дуга од 170,18 милиона КМ, те 43 закључка/рјешења, којим се одбацује/одбија захтјев пореског обвезника о одгоди плаћања пореских обавеза, на износ дуга

од 13,73 милиона КМ. Поред тога, донесено је и 47 закључака којим се обуставља поступак по захтјеву за продужење рока, на износ дуга од 40,35 милиона КМ.

У односу на исти период претходне године по рјешењима Министарства финансија о одгоди плаћања пореских обавеза наплаћено је 101% више обавеза, а план наплате по овим рјешењима реализован је 209%.

У 2022. години, поред рјешења Министарства финансија РС о одгоди плаћања пореских обавеза, измирено је 1,35 милиона КМ репрограмираних обавеза **на основу одлука Владе РС из ранијих година.**

О захтјеву за **одгађање плаћања пореског дуга који није већи од 30.000 КМ** одлучује рјешењем директор Пореске управе, под условима и на начин прописан Законом о одгођеном плаћању пореског дуга. Пореска управа РС је, у складу са Законом о одгођеном плаћању пореских обавеза („Службени гласник РС“, бр. 94/15 и 28/21) у извјештајном периоду донијела 27 рјешења о одгоди плаћања доспјелих пореских обавеза на износ дуга од 435.187 КМ.

У истом периоду по 152 рјешења/споразума ПУРС о одгоди плаћања пореских обавеза наплаћено је 355.857 КМ. Доспјеле, а неплаћене обавезе по овим рјешењима/споразумима износе укупно 74.283 КМ. Остатак дуга по свим потписаним рјешењима/споразумима ПУРС о одгоди плаћања пореских обавеза износи 726.796 КМ. Тај износ се односи на сва активна рјешења/споразуме, укључујући и оне за које још увијек није обрачунат коначан обрачун камате или је исти обрачунат, а није наплаћен.

У односу на исти период претходне године по рјешењима/споразумима ПУРС о одгоди плаћања пореских обавеза наплаћено је 10% мање обавеза, а план наплате по овим рјешењима/споразумима реализован је 100%.

Издата увјерења

Пореска управа РС је у 2022. години издала укупно 171.308 увјерења, од чега се 159.273 увјерења односи на све врсте пореских и осталих увјерења која издаје Пореска управа (о измиреним обавезама, о стању пореских обавеза, о структури пореских обавеза према посебним пореским прописима и др.) и 12.035 увјерења у сврху додјеле и одјаве ЈИБ-а.

Пријем и обрада пореских пријава

У складу са роковима за подношење пореских пријава у 2022. години службеници Пореске управе РС запримили су **1.767.582 пореских пријава** укључујући и пријаве за упис у Фискални регистар непокретности и пријаве које се односе на Јединствени систем за регистрацију, контролу и наплату доприноса. Највећи број поднесених пријава односи се на Мјесечну пријаву пореза по одбитку-Образац 1002 којих је у 2022. години поднесено 783.314, односно 44% од укупног броја поднесених пријава.

Остале активности

Стратешко опредјељење Пореске управе РС је да пореским обвезницима пружимо што квалитетније услуге, односно да им омогућимо да једноставније извршавају своје пореске обавезе осмишљавањем нових метода и канала комуникације и унапређењем постојећих, а што

је и реализовано са пуном имплементацијом Интегрисаног информационог система. Наиме, имплементација ИИС дала је значајне резултате на пољу аутоматизације одређених пословних процеса, а који су имали позитиван ефекат на наплату јавних прихода, поједностављења процедура, унапређења пружања услуга и управљања извршењем обавеза.

Идући у том правцу, Пореска управа РС је направила крупан искорак на пољу дигитализације пословања омогућавањем **електронског подношења свих пореских пријава** и пуштањем у функцију **услуге „Електронско сандуче“** чиме смо успјели да заокружимо електронску комуникацију између пореских обвезника и Пореске управе РС у свим пореским поступцима и практично, постали пионери електронског пословања у Републици Српској и шире.

Такође, током 2022. године провели смо и **медијске кампање** (укупно 3 медијске кампање) у којима смо настојали да грађанима укажемо на значај кориштења електронских услуга, односно на чињеницу да им кориштење електронских услуга штеди и вријеме и новац.

Све ово резултирало је **повећањем броја корисника електронских услуга Пореске управе РС** па смо на крају 2022. године имали 39.913, односно **10% више корисника** у односу на претходну годину. Пореска управа Републике Српске ће у наредном периоду наставити путем развоја електронских сервиса Пореске управе РС и тежити подстицању пореских обвезника да их активно користе.

Једна од значајнијих активности у 2022. години јесте и укључивање Пореске управе РС у пројекат Владе Републике Српске **„Оптимизација административних процедура и формалности на републичком нивоу“**. Поједностављење административне процедуре и формалности се односи на елиминисање непотребне документације, скраћење рока за поступање надлежног органа, продужење рока важења формалности, обједињавање процедура и формалности, спровођење процедуре електронским путем и друге врсте поједностављења које доприносе смањењу административног оптерећења.

У том смислу, Пореска управа РС је предложила **аутоматизовану провјеру података по службеној дужности**, односно могућност институцијама да добију у електронском формату Увјерење о измиреним пореским обавезама којим се утврђује да порески обвезник није пријавио доспјеле пореске обавезе и/или није платио пријављене, а самим тим ће се и пореским обвезницима омогућити да путем електронских услуга стекну увид у податке о поднесеним пријавама и плаћеним обавезама. У том смислу, у току 2022. године започете су активности на изради аутоматизованог увјерења и одабиру институција које ће бити корисници система ПУРС у пилот пројекту.

С обзиром да нас у 2023. години очекује **почетак примјене Закона о утврђивању поријекла имовине и посебног пореза на имовину** Пореска управа РС је у 2022. години формирала Радну групу за успостављање Сектора за утврђивање поријекла имовине и посебног пореза на имовину, донесен је Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Пореској управи Републике Српске којим је утврђена надлежност и организационе јединице тог новог Сектора, те је проведен низ активности и мјера како бисмо почетак примјене овог Закона дочекали спреми.

Поред тога, Пореску управу РС очекује и **имплементација новог система фискализације**, односно е-фискализације. Током 2022. године Пореска управа РС је покренула поступак јавне набавке успостављања информационог система за фискализацију. Наиме, у протеклом периоду уочени су недостаци постојећег система фискализације и самог поступка фискализације међу

којима се, поред технолошке застарјелости, посебно истиче немогућност провјере да ли је фискални рачун који је издат купцу заведен у евиденције пореског обвезника и на њега плаћени прописани порези. Из тог разлога, унапређење поступка фискализације је било неминовно и пред нама је увођење е-фискализације.

Пореска управа РС водећи се политиком квалитета до сада је увела **три ISO стандарда**: ISO 9001 (политика квалитета), ISO 37001 (политика антикорупције као и систем управљања сигурношћу информација) и ISO 27001 (политика управљања безбједности информација) који је уведен у 2022. години с циљем да се обезбједи континуитет управљања свим пословним процесима, те даље унапређење пословања и пружања што квалитетнијих услуга пореским обвезницима.

Такође, ту је и даље **јачање међународне сарадње** у свјетлу промјена у области опорезивања на међународном нивоу, пореског третмана нове дигиталне економије те преузетих обавеза из чланства у ОЕЦД Инклузивном оквиру БЕПСа и Глобалног форума. Идући у том правцу, током 2022. године реализоване су активности везане за учешће у активностима ОЕЦД Глобални форум и Инклузивни оквир, учешће представника ПУРС у Пододбору за трговину, индустрије, царине и сарадњу са другим земљама кандидатима у оквиру Одбора за стабилизацију и придруживање испред РС, учешће у активностима ЈОТА, имплементацију новог пројекта са Шведском пореском агенцијом, имплементацију пројекта техничке помоћи ММФ-јачање сарадње са пореским управама из региона, учешће у активностима ЕУ програма Fiscalis, те у радним групама за европске интеграције у систему координације процеса европских интеграција у БиХ испред институција РС (Слободно кретање капитала, Право привредних друштава, Опорезивање и Финансијске и буџетске одредбе).

Пореска управа РС ће и даље предузимати све мјере и активности из своје надлежности како би дала свој допринос у провођењу како реформских процеса, као и задатака и циљева који су пред нама, кроз стално јачање повјерења јавности у порески систем кроз потпуну транспарентност рада Пореске управе РС.

Број: 06/1.01/0103-014.1-6/2023

Директор Пореске управе

Др Горан Маричић